

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY.

XV. évfolyam.

1900. November.

II. szám.

Legolcsóbb hirdetés!

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“-ben.

Garmond soronként 16 fillér.

Egy egész oldal egyszeri hirdetése . 6 kor. — fill.

Egy feloldal » » . 3 kor. — fill.

Egy negyed oldal » » . 1 kor. 60 fill.

Egyleti tagoknak és féléves hirdetőknél 20%-al,
egész éves hirdetőknél 25%-al olcsóbb.

A kis hirdetés félhasábos soronként 16 fillér. Egyleti tagoknak 2 sorig ingyen

Hirdetés díjak előre küldendőik be.

Hirdetéseket elvállal:

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“ kiadóhivatala

Kolozsvárt, VI. ker. Fő-utca 29.

Viaszkiválasztó présem,

mely a szegedi viaszfőző verseny juryjének ítélete szerint: „A czémák megfelelő, vele gyors munka végezhető, erősebben és csinosan kiállítva 15 koronáért megrendelhető. Szállítás díját a vevő fizeti.

Ungm. Csap.

Baeskay Sámuel.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

Festék kereskedés!

Özv. ifj. Pere Istvánné

Kolozsvárt, Hid-utca 29. sz.

(Postával szemben.)

Festéküzletében kaphatók nagy választékban: vegyszeti és föld-festékek, kence, olaj, anyagárak; festőfák és fa-páczok, butor, épület, koci, vas, bőr, spiritusz stb. lakkok.

Porcellán zománcz-festékek.

Legnagyobb raktár minden színárnyalatban, Borostyánkő-olajlakk és spirituszlakk padló festékekből puha padlókra; gyors száradása és tartósságáról kezeskedem Parkett-padló-fénymáz, viaszok és fényezők. Brunolin, matt butor felfrissítő és beeresztő fapácz. Saját gyártmányu olajba tört különböző kész festékek, éreztapok, arany-, ezüst-, alumínium és színes bronzok. Legnagyobb választékban: festő, mázoló, vonalzó, evező, eloszló, író, toll, haj, vidra, borz stb. ecsetek.

Műfestészethez öncsívekben. Olaj, aquarell-festékek és olajok, kátrány, cement, gipsz, carbolineum, creolin, kékkő, kénvirág, keserűs, repezeolaj, kocsikenőcs, naphthalin stb. „Raphia” szőlő kötő hár és „Azurin” szőlő permetező peronospora ellen. Diófa, palisander, ébenfa és mahagoni fapáczok. Patkány, egér, poloska, moly, svábbogár és más rovarirtók. Különböző színben szalmakalap lakkfestékek. Mindennemű festés, mázolás és aranyozáshoz való kellékek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Egy jó házból való fiu tanoncznak felvétetik.

PROKOP JÓZSEF

(A régebbi Prokop és Schult
Kereskedelmi méhtelep. Mű-
lékek csak a legkittünőbb
Ausztriai és Magyarország
nemű gyár villanyos erőre
Viaszot s régi lépépitőnényt
szek vagy becserelek. Ma-
megjelent árjegyzékemet ki-

Friedland, Csehország,

czég egyedüli tulajdonossa.)
lépgyár. Méhesgazdasági kel-
minőségben gyártanak
területén a legnagyobb ily-
és világitásra berendezve.
bármily mennyiségben ve-
gyar. német és csehnyelven
vánatra ingyen és bérmentve

küldöm. Sürgöny ezim: Prokop Friedland, Csehország. (7—12.)

Pártoljuk hazánk iparát.

(5—6.)

BIEDERMANN FERENCZ műlép-gyára, Kolozsvárt, Rákóczi-út.

Felelősség mellett szállit valódi viaszból, amerikai
henger-gépen készült **műlépet.**

Kilója 4 kor. 40 fillér. 5 kilós postacsomag franco.

FÉRFI-, FIU- ÉS GYERMEK-RUHÁK

készen és mérték szerint.

NEUMANN M.

Kolozsvárt, Főtér 14. sz.

(8—12.)

róm. kath. plébánia épület.

ALAPITTATOTT 1845.

Az európai divatakadémia tagja Drezdában.

Központi áruház Magyarország részére:

Budapest, IV., Muzeum-körút 1. szám.

Fiók-raktárak: Arad, Debreczen, Kassa, Nagyvárad, Pozsony,
Fiume, Temesvár, Zágráb, Belgrád, Sarajevo és Sofia.

Központi áruház Ausztria részére:

Bécs, I., Kärtnerstrasse Nr. 19.

FIÓK-ÜZLET: VI., Mariahilferstrasse Nr. 35.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni

Tüzmentes pénzszekrények

REMÉNYIK VICTOR

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRT, FÓTÉR.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbutorok nagy választékban.

Ajánlom jól berendezett raktáramat minden-
nemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárak**, legjobb minőségű **műlep**, **javitott mézpergetők**, **Hannemann-féle rács**, **herefogók**, **keretfogók**, méhész-pipa, dohányzó- és nem do-
hányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyűk és
mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből kü-
lönösen ajánlok a legjobb minőségű **vasekéket**,
kézi kukoréza-morzsolót, amerikai acél villák,
kaszák, sarlók, gereblyék, amerikai széna fűrésze-
ket. Továbbá kerti fűrészek, kerti ollók és szemző
kések.

Végül felhívom b. figyelmét **konyhaberende-
zési és háztartási** cikkeimre, melyek közül aján-
lok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyalt-
gépek. Ruha mangorló és facsaró gépeket. Kitűnően
zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktárt
tartok még valódi Berndorf alpacca és alpacca-
ezüst evőszerekből és Nickel edényekből.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan
eszközöltetnek.

6-12

Kiváló tisztelettel

Reményik Victor.

Ló- és marhanyíró-ollók.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész egyesület tagjai tagsági díjuk fejében kapják. Tagsági díj: körí tagság díj egy évre 2 k.; rendes tagsági díj egy évre 4 k. Mindennemű pénz küldemény Bíró Gyula tanár egyl. pénztáros úrnak küldendő: Kolozsvár, Pusztá-utca 4. sz.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reclamatiók a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendők: Kolozsvár, VI. ker. Fő-utca 29. sz.

Közleményeink utánnyomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Kérelem a Méhészeti Közlöny olvasóihoz.

A Méhészeti Közlöny jövő 1901-ik évfolyamában lehetőleg februáriustól kezdve a *méhek ellenségeit* rendszeresen fogjuk ismertetni, a *tárgy természete szerint a szükséges illusztrációkkal*, melyekkel fukarkodni nem fogunk. Ebben az ismertetésben igyekeznj fogunk minden eddig leirt méhellenséget ismertetni s képben is bemutatni. Mivel azonban az eddig, különböző helyekről leirt méhellenségek nem fordulnak *mindnyájan mindenütt elő*, az ismertetés csak úgy fogja célját elérni, ha azokat, melyek Magyarországon, illetve az ország egyes vidékein érezhetőbb kárt okoznak, külön kitüntetjük, hogy így a méhészközönség figyelme különösen ezekre legyen irányozva. Ezt a célt természetesen csak úgy érhetjük el, ha a Méhészeti Közlöny tisztelt olvasó közönsége is segítségünkre lesz oly formán, hogy a tisztelt méhész urak a *vidékiön ismeretes* méhellenségeket följegyzik, (lehetőleg népies elnevezéssel együtt) saját észrevételeikkel kísérve az adatokat s a szerkesztőség czimére belküldik. Minden egyes ilyen adat a közleményben a beküldő neve alatt fog megjelenni.

Erre a rendszeres ismertetésre azért van nagy szükségünk, mert magyar nyelven ilyen általános, összefoglaló mű a méhek ellenségéről, mely a magyar viszonyokat is figyelembe venné, még nem jelent meg.

Igen becses adatokkal, dolgozatokkal járultak eddig elé és a tervezett dolgozathoz *Buday József* főgymn. tanár ur, *Csiky J. János* ur, egyike a legkiválóbb gyakorlati méhészeknek, kinek Kolozsvárt 160 családra berendezett mintaszerű méhészete van, *Józsa Sándor* igazgató tanító ur, *Turcsányi Gyula* evang. lelkész ur, ki a Méhészeti Közlönynek szerkesztője is volt, *Valló János* méhészeti szaktanár ur. Még számos kiváló méhész tagtársunk ígérletét birjuk, hogy adataival hozzá fog járulni a munka tökéletessé tételéhez,

Abban a biztos reményben fordulok a Méhészeti Közlöny tisztelt olvasóközönségéhez, hogy a magyar méhészet érdekében nem fogják sajnálni adataikkal a mű használhatóságát minél tökéletesebbé tenni. Bármily csekélynek s bármily értéktelennek látszodjék is egyik-másik észlelet valaki előtt, (mert nála közönséges gyakori) nagyon becses lehet az másra nézve, ezért kérjük tisztelt tagtársainkat, sziveskedjenek, habár egyes észrevételeiket legalább egy levelező lapon velünk tudatni, Minden adatot köszönettel fogadunk s felfogunk használni.

A Méhészeti Közlöny szerkesztősége.

Az okszerű méhészkedés köréből.

— *A rablás és ellenszere.* —

Nekünk, kik az okszerű méhészkedés lelki gyönyört nyújtó terjesztésével is foglalkozunk, akárhányszor beszélő képességünk összes erejét békés szóharczba kell vegyíteni, hogy némely kezdő méhész megrögzött balvélekedését megtörjük s benne a hasznos gazdálkodási mellékág iránt felcsillant, de lankadásnak indult kedvet újra élénkké varázsoljuk. Mind e hazafias igyekezet mellett azonban egyes méhes gazdánál mégis rendesen egy fontos befejező lépés dönt a siker felett T i. ha — a megelőző beszélgetés után — kételkedő atyánkfiát karonfogva méhtelepünkre vezéreljük vagy oda meghívjuk, hol azt, a miről szót folytattunk, gyakorlati alkalmazásban s eredményekben megtestesítve szemlélheti. »No, így már hiszem. Hja, ha ezt láttam s halottam volna eddig, most másképpen állana méhesem!« Többnyire ilyen szavakkal fejezi be a vitát polgártársunk, mi az örömmel és megnyugvással párosult készséges meghajlást jelenti.

Az ilyen epizódok s így felvilágosodott egyének után azután mint a vízbe dobott kő által okozott hullámgyűrű mind szélesebb körben terjednek a szükséges méhészeti szakismeretek.

Egy nagyon furcsán hangzó balvélekedés, a méhek rablásával kapcsolatos. Sok panaszt hallottam ugyanis méhészkedésem kezdetén némelyektől, hogy a szomszéd, vagy távolabbi méhes gazda farkasgégén bocsátja ki tavasszal méheit s aztán e miatt az ő törzseit minden évben kirabolják s ezért már nincsen kedvök méhet tartani. Annyi bizonyos, hogy e különben gonosz szándéku szokás itt-ott divatozott a nép körében, sőt néhol talán még napjainkban is találkozhatni e mosolyt kellő badarsággal. Pedig a farkasgége e tekintetben teljesen ártatlan, mint akár csak a ma született gyermek. Nem a farkasgége oka a rablásnak, hanem a gazda tájékozatlansága, mely körülményhez a méhecskék ismeretes rendkívüli nagy szorgalma is csatlakozik. Alkalom szüli a tolvajt Mirdőn korán tavasszal és ősszel a méhecske a mezőn nem talál mézet (nektár), szegényke minden helyet felkutat, megvizsgál, hogy édességre akadjon, és e fáradozása közepett a méhházak körül is megfordul, s ha a kas (köpü stb.) fala vékony, — a mi ugy is van — csakhamar megérzi a méz kiszálló csalogató illatát s megkísérli hozzájutni. És mivel ott van közel a nyíláshoz a lép, hirtelen besurranhat a rövid nyíláson. S ha odabenn tágas a hely az ott lakó törzshöz képest, kalandozhat fel s le a nélkül, hogy a tolakodót a háziak nyakon csiphetnék. És ha ilyenkor sikerült neki egy cseppecske mézet a más kamrájából hazavinni, nemso-kára annyi társat visz magával, hogy a gyengébb törzs nem bír velük s pár óra alatt tisztára kirabolják azt minden életfentartó vagyonából Mindkét részről számtalan halotr és sebesült marad a küzdőtéren

A rablásra okot szolgáltat a méhes gazda az által is, hogy nyáron felemeli a kast (köpüt), de elfeledi idejekorán visszabocsátani a fenék deszkára s letapasztani és így a méz után kutató méhek több helyen bejuthatnak.

A kaptár ürege a belső ajtóval a törzs népessége szerint szűkíthető lévén, bajosan juthat be az idegen, mert méhekkal lepve vannak a lépek. Azonban a kaptár vékony tolózárja sem óvja meg a törzset a rablók ellen, mivel ha megszükitjük is vele a

menőkét, mégis csak rövid marad e nyílás, azon könnyen becsaphat a rabló s azon belül a menőke tágas (10 cm) levén, elég jól kikerülheti a nyakon csipést.

Tagadhatlan, hogy rablás miatt némely vidéken évenként sok méh-törzs jut veszendőbe, pedig a rablást egészen egyszerű eljárással meg lehet akadályozni s még inkább elejét lehet venni annak és pedig kasoknál, köpüknél, kaptárnál s gyenge törzsek-nél egyaránt.

Erre nézve sokféle módot alkalmaznak, melyek kivánt sikerhez legtöbbször nem vezetnek

Némelyek üvegtáblát támasztanak — hordás szüntével — a menőke elébe, hogy csak oldalt járhassanak be a méhek. Az üveg éles szélein sok méhecske megsérti magát. Mások oly szűkre szorítják a menőkét, hogy csak egy méh közlekedhetik egyszerre. E szűk nyílást a tépelődő vagy holt méhek gyakran elzárják s a kaptár általában a méhház levegője megromlik. Vannak, kik több irányba hajló csövet alkalmaznak. Itt ismét az előbbi hátrány következik be, e mellett sok méh eltévedvén, a keresgélés alatt más kaptárba huzódik. Vannak ismét, kik foghagymával dörzsölik be a menőkét, hogy a kellemetlen szag nagyobb ellenállásra ingerelje a lakókat. Itt a hazatérő méhek a bedörzsölt deszkán mászkálnak át, foghagyma szagot vesznek fel, s e miatt a család otthon levő tagjai leszurják, a testvérek irtó harciba keverednek. A rablás ellen való védekezés e módjai tehát hátrányosak is, elegendők arra, hogy a kezdő méhésznek kedvét szegjék. Nem is említem azon eszközöket, melyek pénzbe kerülnek,

Olcsó, mert pénzbe nem kerül s mégis biztosít a rablás ellen a következő mód, melyet bárki alkalmazhat: 7—9 cm. vastag s tetszés szerinti széles és tetszés szerinti hosszú, téglalakú, simára faragott fadarab, alján (egyik oldalán) csatornát fűrészszelünk vagy átfurjuk oly furóval, melynek nyomán 3—4 méhnél egyszerre több nem férhet be, még jobb, ha nagyobb nyílást vágunk, s léczdarabbal kellőleg szűkítjük. E fadarabot a köpü (kas) oldalára erősítjük úgy, hogy a fadarab nyílása a köpü (kas) nyílásaira találjon s a méhek e fa és a méhház kas (köpü) összeérő nyílásán juthassanak a családhoz. Minthogy ezáltal a méhház belsejébe *hosszu utca* vezet, a méz csalogató illata nem érinti oly hamar a ke-

resgélő méh szaglási szervét, de oly hosszú csatornán nem is mer és nem is tud könnyen bejutni a mézhez, mert ha beindul is egy-egy benlakó méhet mindig utban talál s félelmében háttal s a hogyan lehet, menekül kifelé, mintha szeme nem volna. Igen, mert oly hosszú utcán könnyen nyakoncsipi az ottan lakó méh, s ha nem bír vele, sikoltására annyi testvér rohan segítségül, hogy ha megszabadul is a halál torkából, nem lesz kedve még egyszer szerencsét próbálni, annál kevésbé társakat hívni.

Gyakran kívül és belőlről egy-egy házi méh közeledik feléje Ha rabolni kezdették valamelyik törzset, az esetben még vastagabb fát, hosszabb utcát erősítünk a menőkére vagy olyan nyílással, mely legfönnebb csak 3 méh férhet be egyszerre. Így a rablás rendszeren elmarad. Ez természetes, mert ha a hosszú utca megtelt védő méhekkel, nincs eset rá, hogy igen hosszú phlanxon az idegen áttörhessen, A vékonyfalu kaptárnál is szintén ilyen hosszú utcát alkalmazunk tavasszal és őszszel. A burkolt kaptárnál még egyszerűbb lehet az eljárás A kaptár vastagságának megfelelő hosszú s a menőke magasságát befogó vastagságu 2—4 léczdarabot illesztünk be a menőkébe 2 felől úgy, hogy középen 3—4 méh számára maradjon nyílás. Ez által keskeny hosszú utca képződén, szintén biztosítva leend a család a rablás ellen. Kisebb családoknál ily hosszú utcát alkalmazni elkerülhetetlenül szükséges Ily hosszú utca alkalmazása mellett 2—3 lépés élő maroknyi törzset is tartalékanyjával biztosan tarthatunk, nem lesz annak semmi bántódása. Nagyobb törzseknél kora tavasszal, s őszszel és télen alkalmazva szintén több tekintetben hasznosnak bizonyít* A hosszú utca nemcsak a rablási kísérletekből származó veszteségtől mentjük meg kis munkásainkat Tavasszal a hosszú utca miatt melegebb a kaptár, illetőleg méh-házak levegője jobban, gyorsabban fejlődik a család, az időváltozást s nevezetesen a napali nagy megre következő gyakran igen kemény hideget nem érzik meg oly hamar a gyenge fiókák. Őszszel későbbre szünteti be a fiasítást az anya, mi kivált havasos, hűvös égalju vidékén hol a tél nagyon hosszú, bizony szintén számba veendő jelenség.

Józsa Sándor.

* A hosszú utca nyílását a méhek szaporodása szerint nagyobbítjuk s ha teljes erőhöz jutott a család, eltávolítjuk egészen.

Hogyan lett belőlem méhész?

I.

A méhészet iránt mind addig teljesen közömbös voltam, de sőt a midőn a falusfeleim méhei nem ritkán a nyári mezei hordás idején az utcát elfoglalva *eresztettek* (rajzottak), teljesen haragra gerjedtem, hogy méhszinjüket miért állítják az utca mellé, vagy méhküppőiket, illetve kasukat a ház tornáczába s így az embert gátolják a szabad közlekedésben; de mindezen közömbösségem teljesen megtörött akkor, a midőn 1899 év elején a magas kormány a VII. ik kerületi méhészeti szaktanári állást betöltve, Nagy János tanár úr községünkben megjelenve, na, jobb szabásu *elméleti és gyakorlati* előadást tartott ezen év május havában és vele sógorom Pál Sámuel nyug. felsőnépiskolai tanító urnál hosszabb ideig beszélgethettünk. Igen, mert én addig méhészeti előadót nem hallottam.

Még Nagy János tanár ur el sem távozott községünkből, elhatároztam, hogy megpróbálom én is méhészkedni, s ezt neki is megmondtam, hogy míg még községünkbe jön, addig én már méhész leszek, s kértem, adjon felvilágosítást, hogy egy kaptárt és néhány méhészeti eszközt hol szerezhetnék. Megadta, s elutazása után pár nappal a megrendelést meg is tettem, gondolván, maholnap itten valakitől egy pár méhrajt csak vehetek.

De miután járatlannak éreztem magam a méhészetben, úgy okoskodtam, jó lenne szellemi tanácsadóról is gondoskodni. Beleptem tehát a Magyar Országos Méhészeti Egyesületbe, hogy annak alapján kaphassam a »Magyar Méh« című szaklapot.

Ugyanakkor építeni kezdettem egy méhszint (méhest), olyant, a milyent itten jobb méhészeteknél láttam. Tehát mindent megtettem, de méhem még mind nem volt. Egész Háromszékvármegyében kerestem méhrajt, de még pénzért sem adott senki. A kinek lett volna, csupa babonáság alapján, hogy aztán szerencséje nem lesz, nem adott; a ki adott volna, annak méhei nem eresztettek az ezen évben uralgó rossz időjárás miatt.

Hát már hol kapok méhet? Nap-nap után azon töpröngöttem, ekkor látván, mily irtóztató szegénység alapja ez a babonáság és vele párosult tudatlanság.

A rendelt rajok postafordulatával megjöttek. Hát mit csinál-

jak velök? A kaptár s egyéb eszközeim még nem érkeztek meg. Egyelőre tehát szalmakasba lakoltam be őket. Örvendtem, hogy méheim vannak kimondhatatlanul. Hát még akkor, a midőn a rendelt kaptár, méhészeti eszközök és egy kiló mülép megjött Rög-tön rendeltem még öt rajt s én hozzáfogtam s csináltam egy kaptárt s egy asztalossal is csináltattam kettőt nem gondolva azzal, hogy az idő már előre haladt.

Mihelyt megjött a másik 5 raj, akkor már kész volt minden, magam belakoltam s türelmetlenül várva az eredményt, nagy reményt fektetve méhészkedésembe; de azt is hamar beláttam, nem minden úgy van a mint írják és szóval mondják, s hogy csak körülmény játszik közre kiválóan a méhészkedésnél.

Midőn Magy János szaktanár úr augusztus kavában másodizben fordult meg községünkben, nagy meglepéssel vettem ama kijelentését hogy mind a tiz családom jó s reméli, hogy nem csak kitétel, de fölösleges mézünk is lesz.

De oh fátum! Ember tervez, Isten végez, Szépen, folyton folyt a hordás úgy annyira, hogy egyik kisebb szalmakasomat jó-nak láttam *kalodára* tenni, mignem egy kis eső után három napon ismétlődve *augusztus 27 én erős dér lett fagygyal*, a mely a további nektár fejlődést, habár még lett volna a mezőn, teljesen megsemmisítette. Azután csak jártak, álltak, de nem hordottak méheink

Miután eresztés illetve rajzás nem volt, és így minden anyatörzs gazdag volt; azon hitben voltam, hogy veszek mézet és kaptárjaim méheit megmentem illetve kibírom teleltetni, fel sem tétélezve, hogy még szalmakassaimmal is bajom fog lenni és azok is elfognak púsztulni az idő befolyása alapján. Azonban reményeim nagyon cserben hagytak, midőn még időközben vásárolt három törzsemmel együtt a 13 családból 1900. évi május hóban csak kettő maradt meg, a többi elpusztult.

Bedé Károly.

Az okszerű (rationalis) be- és áttelelés s az őszi spekulativus etetés.

A cím szerint 4 pontot kell szemelött tartanunk: 1. a kaptárrendszert, 2. a lépéptményt, 3. a mézet, s 4. a virágport, méhkenyeret.

A kaptár legyen melegtartó s alkalmas legyen a télen át fejlődő fölösleges nedvesség levezetésére. Legczélszerűbbek az egész keretek. A félkeretek számüzendők, s csak a mézkamrában használandók. Hogy a méhek a fészekben az összefüggő, egy darabból álló lépet szeretik, kitetszik abból, hogy a félkeretek közeit igyekeznek betölteni. A kaptár berendezése is alkalmas legyen a méhek téli fészkének elkészítésére. A szalmakasok azért jobb telelők, mert a »téli fűrt« alkotását jobban elősegítik. Minden oldalról üres lépekkel vannak körülvéve. Tehát a meleget könnyebben tudják tartani. Egy kaptárban pl., a hol 9 keretre voltak be telelve, az első nagyobb hideg jelentkezésekor elől és hátul egy-egy léputczával vonulnak összebb, azután még egygyel úgy, hogy később a család 5 keretben gyűlt össze. De felül s alul is összebb húzódott a központ felé, a fűrt átmérője átlag 18 cm. Feltéve, hogy a méhek 7—10 cm-re helyezkedtek el a fődéltől a mézen, akkor alól 7—8 cm. terület marad, holott a menőkén át a legerősebben tódul be a hideg. Oldalt pedig $1\frac{1}{2}$ —2 cm. vastagságban lesznek üres lépekkel védve, a mi nem sokkal több a semminél. Tehát kénytelenek utánna látni, hogy több meleget produkáljanak s hogy ezt tehessék, többet kénytelenek fogyasztani a téli tartalékból. Erős, tartós télen tehát hamar elfogy az eleségük s éheznek — éhen is vesznek. Ebből következik, hogy a *normalis* kaptár nem felel eléggé meg a méhek szükségleteinek s mint ilyen »a méhek ellensége« (bienenwidrig.) Író tapasztalatai szerint a thüringiai kaptár a létezők között e tekintetben a legtökéletesebb. Vizsgáljuk meg a kétféle kaptárt összehasonlítva. A méhcsomó 5 kereten a thüringiai kaptárbaan is 18 cm átmérőjü, de oldalt 4, a kaptár faláig 5 cm. üres lépfelület marad. Ha a méhek felül 10 cm-re a fődéltől helyezkednek el, a csomó alatt 13 cm. lépépítmény marad, tehát 5—6 cm-rel több, mint a normális kaptárnál.

A méhcsomó közepében a meleg 14—18° C. Kifelé minden 5-re 1° C.-al apad. Minél tökéletesebb gömbalaku csomóba húzódhatnak össze a méhek, annál nagyobb a meleg normalis mézfogyasztással. Ez esetben tehát 20 font (1 font=500 grm) Tojásdad fűrtben már 24—25 font mézre van szükségük, ha ugyan nem többre. Legelső föltétele tehát a kaptár jól telelő voltának, hogy benne a méhek gömbalaku csomóba húzódhassanak össze. A mé-

heknek azonban friss levegőre is van szükségük, mely a menőkén át áramlik be, hogy azonban ez által légáram ne támadjon, célszerű, ha e nyílásnak felfelé irányuló helyzetet adunk. Ily módon a beáramló hideg levegő az első lép homlok oldalába ütődve szétoszlik s egyenletesen vegyül el a kaptár levegőjével. Író szerint a méhek nagyobb időközökben szoktak enni, nem esznek minden nap. Némelyek még azt is gondolták, hogy a méhek ősszel egyszerre bekebeleznek annyi táplálékot, a mennyi egész télire elegendő. A fogyasztás legkisebb novemberben és decemberben. Januárius közepétől az emelkedő nap melege őket is új tevékenységre készíti; megindul a fiasítás. Ekkor nemcsak az anyaméhek kell jobban táplálniok, hanem az álczákat is fehérjében dús táplálékkal kell ellátniok Természetes, hogy ilyen munka végzésére a munkásoknak maguknak is jobban kell táplálkozniok tehát több mézre, méhkenyérre s vízre van szükségük. Ha tehát tél elején 3 rész cukor s 2 rész vízzel egészen jól kijönnek is, tél utóján feltétlenül mézre van szükségük, mert bár igaz, hogy a méz is csak invertált cukor, de mégis az a különbség a méz és a cukor között, (a méhre vonatkoztatva) a mi az embereknél a jó természetes bor s a műbor között. A fiasítás növelésére legjobb a pohánkaméz. Telelésre legjobb a luczernaméz. De mindeniknek föltétlenül jó érettnak kell lennie. Ha befödtek a méhek, akkor érett is a méz. Az éretlen — födetlen — méztől a méhek huzamosabb vele élés után vérhast kapnak. Etetésre szintén a thüringiai etető gömb a legcélszerűbb, mert annyi van benne, a mennyit a méhek egy éjje! könnyűszerrel fölemészthetnek.

Fontos továbbá, hogy könnyen kristályosodó mézet (pl. repceméz) ne adjunk, hanem inkább olyat, mely nehezen kristályosodik, besűrűsödésnél nem nagyon durva szemecskés szerkezetű lesz (hársméz, ákáczméz) A kristályosodás oka nem az, hogy a mézben levő nedv *mind* elpárolgott, mert a kristályok a mézben volt nedvesség egy részét megkötik. A méhek tehát nehezebben jutnak hozzá. Meleg által a kristályok ismét feloldódnak

A méhkenyér a jó beteleléshez ép oly szükséges, mint a jó méz. A nedves időben gyűjtött hímpor úgy látszik egy nem megfelelő erjedésen megy át, mert a méhek az ilyen hímpor hosszabb élvezetétől erős vérhast kapnak, mely ugyan néhány óráig

szokott tartani csupán, de rendszeren halálos kimenetelű. Felismerhető e kór arról, hogy tömegesen mászkálnak a röpülésre képtelen méhek a szállódeszkán, földön stb. Vajjon nem-e ez a magyarázata a májusi betegségnak? A téli nedves időjárásnak kitett méhkenyér hasonló behatást gyakorol. Novemberben és decemberben kevés mézre s így kevés méhkenyérre is van szükségük a méheknek, tehát célszerű csak a föltétlenül szükséges mennyiséget hagyni meg nekik. Főleg a menőke felől s az ablak mellől kell elvenni a méhkenyeres lépeket, mert a nedvesség itt éri őket legjobban. De az első tisztulási kiröpülés után azonnal vissza kell adni az elvett méhkenyeret közvetlenül a fészekben. Eltartani száraz helyen kell őket s célszerű mézzel bevonni.

Tél elején tehát megélhetnek a méhek cukorszirúppal is (3 rész cukor 2 rész víz.) Legjobb e célra a kandis cukor (sárga cukor), aztán a süveg cukor és pedig családonként 4—5 kilót számítva. Télelőre adni mézet a méheknek határozottan káros, mert csak fiasításra ösztönzi őket, holott hideg télen nagyon baj a friss fiasítás. Meghül, megfagy, elrothad s így kedvező talajt nyújt a fiasítás-rorhadás kifejlődésére.

Márczius kezdetén kell beadni a raktáron tartott lépes mézet. Ha télelőre cukor szirupot etetünk föl a méhekkel, akkor nem kell tartanunk attól sem, hogy szomjazni fognak.

Télire a választó deszkát (a fészek és mézkamra határáról el kell távolítani s jól kitömött szalmapárnával kell helyettesíteni. A szalmapárna közepén az itató edény befogadására lyuk van készítve. Így járva el, nem szükséges a mézkamra kitömése a szokott módon szalmával, mohával stb.

Az őszi speculativus etetés ött szükséges, a hol nincs utó-hordás, de van e helyett jó és korai tavaszi hordás.

Mert hiszen ebben van a méhészkedés jövedelmezőségének és jó fejlődésének alapja. A tavaszi serkentő etetés veszélyeit bizonyára sok méhész ismeri már s azért inkább az őszi speculativus etetést gyakorolja, holott ez is nem egyszer vészhozó, ha nem kellő időben történik. Legjobb augusztus elején vagy végén — a méhészet vidékének viszonyaihoz mérten — foganatosítani. Az a félelme a méhészeknek, hogy az őszi serkentő etetéssel új peterakásra ösztökélt anyaméh tavasszal későbbben kezd a pete-

rakáshoz, nem nyert igazolást. Olyan vidékeken, a hol nincs késői hordás, a családokat rendszerint csupa öreg és így többé-kevésbé meggyöngült munkás méhvel telelik be. Nagy része télen s kora tavasszal elhull. A család elgyöngül s a tavaszi hordást nem képes kihasználni. Holott ha ősszel kellő időben etetünk, úgy, hogy a kikelő méhek még egy-két kiröpülést is végezhetnek, fiatal méhekben gazdag családot telelünk, mely a telet jobban kiállja s tavasszal teljes erővel tud a gyűjtéshez fogni. (Itt látható be a Pohánkaféle méhes-fűtés czélszerű volta s nagy előnye, haszna stb. ford.) (Gottgetreu a Praktisch. Wegweis. f. Bienenzuchter. 1900. évi No. 19. és 20 ban.)

* * *

Egyről-másról.

A 20-ik század hajnalán, mi is itt szép reményekkel eltelve, vártuk az 1900-at! Ámde »Ember tervez, Isten végez«. Tél apó, mintha megfélejtkezett volna szokott természetéről, zimánkós idő helyett, szép, esős, tavaszi napokat hozott. Januárban a magyarófa virítani kezdett, szórta a himport. Jött a méhesben nyüzsgésmozgás, a méhek elkezdték a himport hordani. Nincs azonban az ilyen dologban köszönet; a természet sem szegheti meg bosszúlatlanul a maga rendjét, ha egyszer téli idő, legyen az valóban téli

Megérkezett a tavasz, hozott derült, szép száraz napok helyett fagyos, dermedtő, zord szeleket, mint a márczius az idén. Mit ért a méhek időelőtti munkássága, az időnap előtt megindult hordás tulkorai fiasításra serkentette az anyákat, a mi megint, nagyon természetesen, a téli élelem tulkorai elfogyását vont maga után, »A tél a nyugalom ideje a méhesben, nem a munkásságé.«

Szivszorongva, kétségek között vártuk a tavasz legszebb hónapját, a májust! Megérkezett végre az is, eleinte a legszebb derült napokkal! A szép reményeink újra feléledtek, de sajnos, csak rövid időre. A 3 rettegett nap közül, a fagyos szentek közül, az első Pongrácz napja, reggelre virradóra $4\frac{1}{3}^{\circ}$ hideget hozott. Elfagyott minden, a gyümölcsfák letarolva, minden lombjuktól megfosztva; szőlőink, Magyarország leghiresebb szőlői, szénfeketére égve a déli nap hevében, sőt még az erős természetű ákácok is, melyek épen az időben virítani akartak, teljesen tönkre menve a

fagytól! Itt vége mindennek, a méhek legfontosabb hordása semmivé téve, szegények éhen fognak elpusztulni, gondolám magamban. Leirhatatlan az a kétségbeesés az arczokon, annyi remények mind füstbe menve, hetek, hónapok szorgos munkásságának, szép reményekre kecsegtető eredménye mind oda.

Az Ur Isten végre megelégelte a csapást, hisz ő, a ki mindent elvehet, az mindent is visszaadhat, ő a szomorodott szívűek megvigasztalója, csak neki kell engedelmeskedni, benne bizni, hinni.

A nyár végre az egyensúlyt lassan, nagyobbrészt helyreállította. Méhesemben, melyet meghalt Adamovics itteni róm. kath. plebános ajánlatára kint a szőlőben állítottam fel, megindult a késői, de bő kiadó mézhordás. Nem hinnék el, kedves méhésztársaim, minő óriási a különbség a szabadban felállított méhesek és bent a falvak, a város falai között. Ez utóbbi helyeken a végeredmény ez idén itten az, se méz, se raj! Nagyon természetesen rajról többé nálam sem lehetett szó, a méhek az első heréket mind kiölték, mindössze-vissza egy kóbor idegen rajt kaptam, azt is későn. július 6-án. Ezt azután egy szalmakasba fogattam, elővigyázatból késői voltára mindjárt a befogás után éjjelent egy kiló mézet szedtettem fel, szépen meghordta magát, reméltem ki fog telelni. A nyár többi része is igen kedvező lett a méhekre, kivált az augusztus, a mely igen gyakori meleg esőket hozott. A betelelésnek, melyet múlt hó 6. és 10-én eszközöltem, 7 törzstől összesen 49 keret felesleges mézet kaptam. Ez ez idén elég szép eredmény.

Ez őszön, mely az idén itt szokatlan meleg és soká tartó volt, a halálfejú lepkék támadták meg szokatlan számban törzseimet, ezek ellenében annyira megszükittem a röplyukakat, hogy azon be és ki csak egy méh járhat. Ennek daczára azonban kinnt a szabadban a méhek előtt 2-t leltem, alkalmasint a méhek által agyonszurkálva.

Visszatérek egyik fennebbi mondásomra, méhesem kinnt a szőlőben áll. Ezt nemcsak a fennebb említett ok miatt állítottam oda, de azért is, hogy meggyőződjek róla, vajjon a méh káros-e a szőlőben? Határozottan merem mondani: nem; a méh nem képes az ép szemű szőlőt felrágni, rágói nem elég erősek hozzá.

Legfeljebb a darázstól már előzőleg megtámadott fűrtöket támadja meg nagy ritkán, végszükségből.

Hogy a méh nem káros a szőlőre, bizonyítja ama tény is, hogy itt minálunk, Magyarország egyik leghiresebb bortermő vidékén, számos méhes van a szőlők között.

Végül még egyet, itt a betelelés ideje, közelg a tél. Szakszerűnek, alkalomszerűnek vélem Pohánka Ödön ur cikkére »A méhesek téli fütése« néhány tárgyilagos megjegyzést tenni.

Nem vagyok barátja e dolognak, természeteiellenesnek tartom. A méheknek télen első sorban nyugalomra és egyforma hőfoku levegőre van szükségük. Eltekintve a technikai nehézségektől, ha valakinek a méhese a háztól messze fekszik, a méhesek téli fütése a legnagyobb vigyázat mellett is bizonyos zörgéssel, nyugtalanítással jár, ezt pedig minden áron el kell kerülni.

Czikkiró ur maga is beismeri a célt, egyenlő hőfoku levegőt fenntartani télen a méhesben, az ugynevezett felső fütéssel, akár cserép vagy vaskályhával nem lehet.

Kétlem a földalattival is; nálunk Losoncz-Apátfalán, egy díszes üvegházban a növények számára nagy költségen előállítva alkalmaztuk az ugynevezett földalatti fütést, ott sem felelt az meg* teljesen, nem fog az a méhesekben sem.

Ha áll az, hogy a tulszigoru télen a méh többet fogyaszt, téli fészket lassan megbontja, akkor áll az bizonyos határnál a mesterséges melegre nézve is télen. A méhnek télen nyugalomra van szüksége; a nép a téli fütés alatt felébred, az anya petézni kezd, a téli élelmét idő előtt olpocsékolja.

Czikkiró ur azt mondja, így kezelve méhtörzsei sokkal népe-sebbek voltak, mit bizonyít ez? Ez a tény fennebbi mondásomat támogatja; az anya petézik, sok nép a sok petéből, fiasításból lesz, ez pedig sok táplálékot, mézet emészt.

Az anya nyugalom helyett petézik, a rendkívüli munkálkodás idő előtt megfosztja erejétől, minő könnyen beálíhat így az anyátlansági eset a legalkalmatlanabb időben.

Az ilyen tulnépes törzsek kedvező tavasszal csupán a rajzásra gondolnak, pedig nem ez az igazi célja az okszerű méhé-

* Vagy rosszul volt csinálva, vagy helytelenül kezelve.

szetnek, hanem a méz és a viaszgyűjtés; nem kedvező tavasszal pedig etetésre szorulnak, miután téli élelmüket elpocsékolták idő előtt, tehát a mit réven megnyertünk, elveszítjük a vámon.

A jó áttelelés kelléke nem a téli fűtés, jó légmentesen záródó kaptárok minden felesleges hasadék nélkül, szélről, naptól védve, a röplyük megszükitve. Belül 1, legfeljebb 2 éves termékeny anya elegendő néppel, 8—10—12 kiló méz fedett állapotban, helyesen elosztva. A megdermedés ellen az egyenlő levegő feltartására megboldogult Adamovics plebános vastag párnákat alkalmazott és pedig sikeresen, mint arról magam meggyőződtem. Ezt én is ajánlom ama kikötéssel, hogy azokat tavasszal, csak akkor kell eltávolítani, mikor állandóan jóra fordul az idő! Zárom cikkem ama óhajjal »Adjon az Isten mindnyájunknak jövőre jobb évet, mint az idej volt.«

Méhészársi üdvözzettel
Prónay Albert.

Szemle.

+ *A méhészet állása Európában.* Belgiumban van legjobban szervezve a méhészet tanítása s az állam a legnagyobb mértékű segítséget nyújtja a méhészet támogatására 1894-ben 33 nyilvános méhészeti tanfolyam volt, 1896-ban 47; 1900-ra 392 helyiség volt méhészeti tanfolyam tartására felvéve. Ezekből a kurzusokból bizonyos számú 3-4 összejövetelre terjed ki.

A belga kormány évente mintegy 20.000 frankot költ a méhészet emelésére. Ezen kívül a belga országos méhészeti egyesület számos tanfolyamot szervez. Az egyesület 25.000 frank államsegélyben részesül.

Svájcban a szövetséges kantonok versenye következtében a méhészet szintén nagy haladást tett, a mihez nagy mértékben hozzájárult a svájci két nagy méhészeti egyesület tevékenysége. Az állam több mint száz méhészeti állomást tart fenn. Az állomások föladata összejövetelek tartása és kísérletezés.

Magyarországon a földmivelésügyi miniszter kétezer korona segélyben részesíti az országos méhészeti egyesületet. Hat szaktanár van alkalmazva, kik az országban szétjárva, tanfolyamokat s értekezleteket tartanak. Az egyesülettől alapított mézértékesítő

raktár forgalma 1897-ben 6 ezer korona, 1898-ban 64 ezer korona volt. *Ausztriában* az osztrák-magyar kormány 240.000 korona államszegélylyel támogatja a méhészetet.

Olaszországban méhészeti vizsgálók járnak szét az országban a méhészet tanítására stb. Jelenleg 7 ilyen (ezek tehát megfelelő hivatalnokok a magyarországi méhészeti szaktanároknak) 27 gazdasági iskolában és 4 felsőbb állami iskolában tanítják a méhészetet. Ezen kívül az állam a népiskolákban, gazdasági egyesületekben az által segíti elő a méhészetet, hogy ingyen osztat szét kaptárokat s méhészeti eszközöket stb. (I.e Rucher Belge 1900. No. 9)

□ *A magyar méz ellen.* A Bienenwirtsch Centralblatt 1900 évi 20-ik számában az idegen élelmi és élvezeti szerek beviteléről (Németországba) a következőket olvassuk. Folytonos a panasz, hogy a bevitt méz nagy része hamisított vagy mûméz. A fogyasztó közönség s a becsületes méhészek érdekeit védő törvény mégis csak papíron existál. A méz bevitel az utóbbi években apadt 1895-ben még 35.000 dupla mázsa volt 1.8 millió márka értékben. (1 márka = 120 korona.) 1897-ben már csak 19000-dupla mázsa volt. 1898-ban ismét 23.000 dupla mázsára emelkedett s 1900. első hónapjában 22000 duplamázsát tett ki. Főbb beviteli helyek a statistika szerint 1898-ban Chile 9669, É. Á. Államok 3850, Mexikó 5572, *Osztrák-Magyar birodalom* 3280 dupla mázsával. *Tehát mind olyan országok, melyekkel szemben a törvényes közegészségügyi felügyelet általában czélszerű volna,* Hogy a német collegát mi boszantotta annyira föl a magyar méz ellen, hogy azt a chilei jól ismert rossz hírű pancscsal egy kaplap alá helyezi nem tudjuk, de nagyon szeretnék, mert hiszen a német kereskedők annyira meg vannak elégedve a magyar mézzel, hogy az utóbbi években ügynökökkel szedeték össze, s bármilyen mennyiségben szívesen fogadják el.

— | *A párizsi nemzetközi méhészeti kiállításból:* Legnagyobb kiállítása az amerikai A. Root, Dadant és Falconer házaknak van. Jelenleg a világ legnagyobb méhészeti eszkozgyára A. T. Rootnak van. (Medina, Chio állam Észak-Amerikában.) 1865-ben ékszerész volt s boltjába röpiilt egy gazdátlan raj. Ez volt az alapja a mai nagyságnak. Akkor egy kis szalagfűrészszel dolgozott, mely

lyel fát vágatott volt. Ma már 400 lóerejű gőzgéppel s 135 lóerejű electricus transmissioval dolgozik.

1898-ban naponta 1000 font mülépet gyártott. 1875-ben készítették Amerikában az első mülépet, valószínűleg német préssel. A következő évben Root már hengergépet construált. Most a világhírű Weed-féle eljárás szerint gyárt. Hasonló hozza a Dadant mülépgyára. A »sections« (kiskeretek) is ki vannak állítva. Amerikában a lépes méz ilyenekben örvend nagy keresetnek. A gyárosok évente 59—60 millió ilyen keretet adnak el. Európában a franczia s angol gyárosok készítik. (Revue Internat. D' Apicult 1900. No. 8.)

Melyiknek van igaza?

(Bienenpflege)

A méheknek építeniök kell;
a viasz melléktermék.

A nagy lépek a fiasítás
szaporodását segíti elő.

A magas keretek ratio-
nálisak.

A menőkének a kaptár
aljdieszekáján kell lenniök.

A széles (tág) kaptárok-
ban a népesség jobban fejlő-
dik s több mézet gyűjthetnek
benne.

Az építés nem szükség-
képpen; viaszt a méhek az
időnkénti szükség szerint készi-
tenek.

A kis keretek egyáltalán
nem akadályozzák a fiasítás fej-
lődését

A széles keretek a leg-
jobbak.

A felső menőke jobban
szellőztet s megakadályozza a
nedvesség képződését.

A szűk kaptárban több
mézet gyűjtenek, mint a tá-
gakban.

+ *A mülépprés.* Rietsche mostanig 17000-nél több mülépprészt adott el. Aránylag a legtöbbet Svájcba. Az első darabot 1883-ban adta el.

⊙ *A méhek téli lélegzéséről.* A Hefner-Alteneck-féle »Variometer«-rel biztosan ki lehet mutatni, hogy sokkal gyorsabb a levegő nyomás változása, mint eddig a barometerek jelzése alapján gondoltuk. Rendesen percenként is változik a levegő nyomás, nemcsak óránként s naponként. Természetesen a külső levegő

ezen hullámzását követi a szobákba, kaptárokba stb. bezárt levegő is. Ha a külső nyomás csökken, belülről áramlik ki a levegő s ha pedig a külső levegő nyomás növekedik, akkor kívülről tódul be a levegő. Így megmérték, hogy egész csöndes napokon, az általános légmozgástól elfordított oldala mellett egy szobának, ezen említett perczenként történő apró hullámzása által a körlégnek mintegy $\frac{1}{40}$ része az említett szoba levegőjének újult meg, cserélődött ki óránként. Bizonyos, hogy ugyanez történik a kaptárokban is. Egy időszak azonban nagyon veszedelmes, a *csendesesen megülő köd*, mert ilyenkor megtörténik, hogy a nagyon érzékeny radiométer mozgása null, avagy közel nulla, oly csekély a levegő mozgása. Ilyenkor tanácsos a méheknek mesterségesen újítani meg a levegőjét. Ott azonban, a hol a közelben élénk vasúti forgalom vagy általában személyforgalom van, ez sem szükséges. Szerkesztettek már oly érzékeny radiométereket, melyek $\frac{1}{10\cdot000}$ milliméter higanyoszlopnak megfelelő légnyomás különbséget is egészen pontosan jeleznek. Ilyen érzékeny eszközzel kimutatható, hogy az említett helyeken olyan levegő hullámok keletkeznek folyton, melyeknek hatása 100, sőt több méterre kiterjed. (Schweiz Bienenzeitung 1900. No 1.)

Vegyesek.

Kérjük mindazon tisztelt tagtársainkat, kik tagsági díjukkal még hátralékban vannak, hogy azt most már haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek.

)(Dr. Bálint Sándor görcsövi praeparatumai a párisi internationalis kiállításon ezüst éremmel lettek kitüntetve. Most a »Société d'Apiculture et d'Insectologie agricole du Département de l'Aisne« meghívta, hogy készítményeivel vegyen részt azon a nemzetközi méhészeti kiállításon, melyet 1901. júliusban fognak rendezni a nevezett egylet székhelyén *Laonban*.

● *Az 1900 ik évről* méhészeti tekintetben a legtöbb helyről rossz híreket kapunk. Tul a Dunáról több helyről a legrosszabbakat. Így pl. a többek között Dr. *Hilbert* ügyvéd ur a következőket írja Szegszárdról: 18 év óta még csak egyszer volt ilyen rossz méhészeti év. A bajt növeli az, hogy sok szőlőműzet

(mustméz) hordottak be (mert más nem volt) s ezt természetesen födetlen hagyták, *A mi kerületünkben a legczélszerűbb eljárás mellett is csak 30–40 % volt betelelhető.* Hasonló rossz híreket kaptunk. Felső-Magyarország több helyéről s az erdélyi kerület egyes helyeiről is. Van azonban jó kielégítő, jó eredményről értesítő tudósításunk is pl. Csiky J. János ur kolozsvári méhészetéből. Németországban szintén ilyen volt. A méhészek egy része jónak, más része nagyon rosznak itéli.

= *Méhkenyeres lépek eltartása.* Dr. Riehm a Leipz. Bztg.-ban a következő eljárást ajánlja. A méhkenyeres lépeket legjobb langyos cukros vízzel (2 r. cukor 1 r. víz) kifecskendeni. De ez természetesen nagyban nem megfelelő eljárás. Igen czélszerű finom cukorporral jó erősen beporozni őket s úgy tenni el megfelelő helyen. Tavasszal egyszerűen vízzel öntjük le s úgy adjuk be a méheknek. A cukorporral való behintést azonban közvetlenül azután kell végeznünk, a hogy a lépeket a kaptárból kiszedtük, különben penész telepedik beléjük, de a frissen kivett lépén a cukorpor is jobban tapad. A beczukorporozott méhkenyeres lép nem penészedik.

+ *Influenza ellen.* Piros vagy fehér bort mézzel jó erősen megédesítünk s olyan melegen kell a betegnek beadni, a hogy csak tudja inni. A beczukorporozott méhkenyeres lép nem penészedik.

● *Ingyen kapható füzetek.* Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél (Budapest, Köztelek, Üllői-ut 25. szám) a következő füzetek kaphatók egy 30 filléres bélyeg beküldése ellenében: A pinczeszövetkezetekről, Mezőgazdasági kísérletügyi intézmények Magyarországon, Alapszabályminta a pinczeszövetkezetek részére, Kendertermelési utmutató, Utmutatás a szőlőmoly irtására és a lisztharman ellen való védekezésre, Utmutatás a vértetű irtására, Utmutatás a csikoslábu búzalégy irtására, Utasítás az élelmi cikkek kezelésére, csomagolására és szállítására, Utasítás a gyümölcsök szedésére, csomagolására és szállítására.

△ *Egyszerű szer a hangyák ellen.* Hogy ezeket a kellemetlen látogatókat a kaptároktól távol tartsuk, azt ajánlják, ültessünk a kaptárok közelébe paradicsomot.

□ *Különvonatok a méheknek.* A német állam annyira segíti a méhészeket, hogy a vándorló méhészek részére külön vonatokat létesít. Az idén 5 különvonat (éjjeli gyorsvonat) vitte a méheket júniusban a lüneburgi pusztákra.

= *A viaszkenőcs égési sebre* igen jó Megolvasztott viaszba annyi repceolajat vagy tiszta faolajat keverünk, hogy kenhető masszát nyerjünk, melyet vászonra kenve a sebre borítunk.

+ *Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület* által rendezendő nemzetközi tavaszi kertészeti kiállítást 1901. évi május hó 5--15. helyett a m. kir. földmivelésügyi minister úr ő nagyméltóságának, valamint több hazai kertész és szakember kívánságára, a külföldön mutatkozó nagy érdeklődés daczára s a hazai viszonyokra való tekintettel a kiállítást 1902. május 5—10-re halasztotta el

•• *Irodalmi esemény.* A magyar literatura hivei ez idő szerint alig beszélnek másról, mint arról a hatalmas vállalatról, a mely a *Legrády testvérek* kiadásában most indult meg. A 200 füzetre, vagyis tíz kötetre rugó irodalmi mű, a melynek első füzetét már szétküldték, Brehm Alfréd »Tierleben« című korszakos nagy művének magyar kiadása. Ezt a művet, mely Németországon kívül is óriási feltűnést keltett, a magyar kiadócéleg nem egyszerű fordításban adja a közönségnek. A magyaros átültetés eszközlői a tudomány mai színvonalához s a hazai viszonyokhoz alkalmazzák, a mi azt jelenti, hogy a most megindult magyar kiadás a Brehm-féle mű összes eddig megjelent kiadásoknál értékesebb lesz, mert az évek folyama alatt az eredeti munka némely része elavult. Az újabb megfigyelésekkel s a hazai adatok felhasználásával bővített magyar Brehm olyan teljes mű lesz, a melyhez hasonló egy művelt nemzet nyelvén sem jelent meg. Ez a vállalat mind arányaira, mind eszközeire nézve a legnagyobb természettudományi mű, a magyar kiadásban napvilágot látott. Illusztrálja ezt nemcsak az, hogy tíz vaskos kötetből fog állani, de az is, hogy a rendkívüli becses szöveget 1800 művészi kép magyarázza, hogy 80 fekete nyomatu műlap és 100 színes nyomatu műmelléklet járul hozzá. A mű címe: »Az állatok világa.« Szerkesztője *Méhely Lajos*, a magyar tudományos akadémia és több külföldi tudományos társulat levelező tagja. Munkatársai Chernel István, Csiki Ernő, Kohaut

Rezső és dr. Rátz István, a kik a szakirodalom legkiválóbb művelői. Hogy »Az állatok világa« mennyire fölkelte maga iránt a figyelmet s hogy azt mily értékesnek tartják, az is bizonyítja, hogy Wlassics Gyula és Darányi Ignác miniszterek a művet körrendeletben ajánlották. A most megjelent első füzetben a majmokról van szó. A majomvilág rendkívül érdekes leírása kezdődik meg benne, oly élénken és oly színesen, hogy a laikusnak is gyönyörűségére szolgál. Ez az első füzet bő képét adja az egész munkának és mindenkit meggyőzhet arról, hogy *nemcsak tanulságos, de érdekes, mű lesz*, mert hát »Az állatok világa« a legjobb példa arra, hogy a tudományt mint lehet népszerűsíteni. A magyar *Brehm* kétféle kiadásban fog az olvasó közönség elé kerülni, u' m. bekötött és füzetes kiadásban. A bekötött kiadás első kötete 1901. január hó folyamán fog megjelenni. Ezen túl minden további félév egy-egy újabb kötetet fog a könyvpiacra hozni, s így öt év lefolyása alatt a 10 kötetből álló mű teljesen be lesz fejezve. *Minden kötet 18 koronába fog kerülni*, az egész 10 kötet ára tehát diszes félbőr-kötésben 180 korona. Az egész mű 200 füzetből fog állani, melyeknek ára 80 fillér lesz; a diszes bekötési tábla 3 koronáért lesz kapható. A *bekötés* háta finom chagrinbőrből készül, gazdag aranyozással; a *bekötés* táblája tartós vászonból való. Nagy súlyt vetnek az izlésre, szépségre és tartósságra. Az első füzetek már október havában kerülnek a könyvpiacra és azontul havonta 3—4 füzet fog megjelenni, átlag egy-egy heti időközökben. A füzetes kiadás semmi esetre sem fog több mint 200 füzetre terjedni. Mutatványfüzetet és tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentesen küld.

Tartalom: Krelem a Méhészeti Közlöny olvasóihoz. *M. K. szerkesztő-sége.* — Az okszerű méhészkedés köréből. *Józsa Sándor.* — Hogyan lett belőlem méhész? *Bede Károly.* — Az okszerű (rationalis) be- és áttelelés s az ősi spekulatívus etetés. * * — Egyről-másról. *Prónay Albert.* — Szemle. — Vegyesek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Bálint Sándor.**

Apró hirdetések.

E rovatban az erdélyrészi méhészegylet tagjai 2 sorig ingyen hirdethetnek; ezen felül minden félhasábos petit sor 8 fil. A kik nem tagjai a méhész egyletnek, soronként 16 filt fizetnek.

VASÁROL.

Csurgatott és pergetett mézet

Lerner Vilmos, Gyöngyös. Minta küldendő.

ELAD.

Hirschmann-féle pergető teljes felszereléssel és Bácskai-féle viaszolvasztó-prés együtt 17 frt. -- 18 Sötér kaptár Pintér Imre Hódmező-Vásárhely VI. ker. Sas-utca 6. sz.

4—5 kgr. szép munkás lépet Göbölös Károly Szász-Lekencez.

Műlépekről mintát 20 fill. postabélyeg ellenében bérmentve küldök. 1 kgr. 4 kor. 20 fill. Megrendelések: Pápay Dezső Deménd Hontm.

Balogh Gergely Hódmező-Vásárhelyen 80 keret telelésre való lépes mézet. Kilója 60 kr. bérmentetlenül.

Pergetett mézet

Nagy János, Bonyha, kilója 50 kr.

„Gyakorlati útmutató a méhek tenyésztésére“ című művem 1 koronáért bérmentve küldöm. „Viaszprésem“ ára, mely a szegedi kiállításon első díjat nyert, 14 korona és a szállítási díj, addig, míg a 8 drb készlet tart. Csap, Ungm. 1900. jan. 20. BacsKay Sámuel.

30 méhcsaládot

Bodor-féle kaptárban, á 7 frt, elad Ács Lajos Felvinczen

A komárommegyei gazd. egyl. méhészeti szakosztályának 96 nagy 8 rétv lapra terjedő „Méhészeti értesítője“ színes borítékban megrendelhető: Lakatos Károly szakoszt. titkárnál. 55 krajczár (1 kor. 10 fillér) előzetes bekaldésére bérmentve küldetik meg.

Egy modern berendezésű, jól jövedelmező méhes etadó. — Értekezhetni

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca, Szilágyi Elonora liqergyárában.

Méz-pergetőt, méztartó bádog edényt

utányos árban Zeiler Géza bádogos, Kolozsvárt (Mátyás király-utca 4.) Ugyanő elvállal **mindennemű bádogos munkát. Javításokat** jutányos áron, pontosan teljesít. — Árjegyzéket kívánatra küld bérmentve.

Pergetett mézet

12 mm. pergetett mézet á 45 frt. Kivánatra mintát küld Frenner István Ó-Becsén.

Szabó Balázs méhész Szatmáron. Ajánlja saját termésű tiszta viaszból készült műlépét kilója 2 frt. 5 kilo bérmentve 10 frt.

Az olcsó okszerű méhészeti könyve a keretes pótfiókról 35 fillérért kapható Dr. Hilbertnél Szegszárdon.

ŐSZI ALBERT

ékszerész és órás

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós (Hid-) utcaza 2.

Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe raktáromat mindennemű **arany, ezüst** ékszerekből, **gyémánt és brillant** tárgyakból, **ezüst gyertyatartók, czukortartók, evő** készletekből, **arany s ezüst zseb- és inga órákból.**

Elvállalom minden e szakba vágó tárgyak javítását, újjáalakítását, zsebóra javításokat jótállás mellett.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

ŐSZI ALBERT

ékszerész és órás.

(9 - 12.)

Sötér Kálmánnak

A MÉH és VILÁGA

ez. nagyfontosságú művéből az I. és II. kötet (elméleti rész) megrendelhető a szerkesztőségben.

A finom velin papíron kiállított s számos képpel illusztrált két vastos kötet ára füzve 16 korona. Diszkötésben 24 karona.

Sárga János ékszerész
és órás
Kolozsvártt, Wesselényi Miklós-utca 11.

Ajánlja dúsan berendezett raktárát
arany, ezüst és drágakő ékszerekben.

Olmt. Schwájzi arany, ezüst acél fali inga és ébresztő órákból.
Készít uj ékszereket és mindennemű javításokat pontosan.

 Részlet fizetésre
kedvező fizetési feltételek mellett.

(8-6.) Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Erdély legrégebb műasztalos-gyára!

B. BAK LAJOS

kolozsvári

műasztalos-gyárában

a legkittinőbb minőségben és a legjutányosabb árakon, a t. megrendelők kívánságainak és a határidő pontos betartásával készülnek: **mű-butorok**, mindennemű **épület-asztalos-munkák**, **templomi-, iskolai-, üzleti- és lakásberendezések.**

A gyár ajánlja továbbá *saját készítményü* és a *legjobb hírnévnek örvendő* **parquet-mukáit**, melyeket minden minőségben és a *legolcsóbb árakon* szolgáltat és akár meglevő padozatokra, akár aszfaltba oly módon állít be, hogy eddig-elé hasonlő munkáival ugy a *kittinő minőség* és *bedlítés*, mint az *ár* tekintetében *versenyen kívül áll.*

A **B. Bak-féle** *aszfalt-parquet különösen ajánlatos nedves lakásoknál. A legjobbnak bizonyult.* (5-12.)

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

BABÓS ÉS TÁRSAI

vaskereskedése

Kolozsvárt, Belközép-utca 43. sz.

Telefonszám 351.

Ajánljuk dusan berendezett raktárunkat, mindennemű **vasár-
ból. Gazdasági cikkek**ből a legjobb minőségű **Sack-féle ekék,**
nagyszebeni váltó- és Perge-féle kerülő-ekékből és mindennemű
gazdasági cikkek**ből,** továbbá épület és butor **vasalásokból.**

Nagy raktárt tartunk **konyhaberendezési és háztartási**
cikkek**ből,** **vasbutorokból** stb.

A legjutányosabb árak és pontos kiszolgálás!!!

Kiváló tisztelettel

9—12

Babós és Társai.

A Méhészeti Közlöny

korábbi évfolyamai 1893-ig be-
zárólag évfolyamonként **egy**
koronáért bérmentes küldéssel,
megrendelhetők a szerkesztő-
ségben.

Nem tagok részére egy-egy régi
évfolyam két korona 50 fillér,
bérmentes küldéssel.